

UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu

REGULAMIN PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH

**PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA
I WCZESNOSZKOLNA**

Studia jednolite 5 - letnie

Kalisz 2024

1. Ogólne założenia praktyk zawodowych

Podstawę prawną praktyki stanowią:

- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela;
- Zarządzenie Nr 467/2023/2024 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 15 lipca 2024 roku w sprawie organizacji obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych;
- Program studiów na kierunku.

2. Cele praktyki i efekty uczenia się

Praktyka stanowi integralną część procesu kształcenia a jej istotą jest przygotowanie studenta do realizowania zadań zawodowych - dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, wynikających z roli nauczyciela.

Celem praktyk zawodowych jest zapoznanie studenta z organizacją pracy przedszkola, szkoły, placówki opiekuńczo-wychowawczej i poradni psychologiczno-pedagogicznej, a także warsztatem pracy nauczyciela, formami i metodami nauczania i wychowania oraz umożliwienie mu kształtowania i rozwoju umiejętności dydaktyczno-wychowawczych w bezpośrednim kontakcie z uczniami, a wreszcie weryfikacja własnych predyspozycji do wykonywania zawodu nauczyciela.

Ogólne cele praktyk zawodowych:

- poznanie specyfiki zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej;
 - stwarzanie warunków do rozwijania gotowości do podjęcia roli nauczyciela;
 - przygotowanie do efektywnego organizowania własnego warsztatu nauczycielskiego;
 - świadome budowanie relacji z dziećmi i uczniami oraz współpracownikami;
-

- wdrożenie w zakresie innowacyjności w pracy nauczyciela, dotyczące indywidualizacji procesu nauczania;
- kształtowanie kompetencji dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych;
- gromadzenie doświadczeń związanych z pracą dydaktyczną, opiekuńczo-wychowawczą, zarządzaniem grupą i diagnozowaniem indywidualnych potrzeb dzieci/uczniów;
- konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu psychologii, pedagogiki, dydaktyki ogólnej i szczegółowej, itp. z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym.

Szczegółowe efekty uczenia się

Po zakończeniu kształcenia praktycznego absolwent:

Praktyka śródroczna

1. Praktyka ogólnopedagogiczna

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

1. sposób funkcjonowania przedszkoli, szkół lub placówek oświatowych, organizację ich pracy, uczestników procesów pedagogicznych oraz sposób prowadzenia dokumentacji;
2. realizowane zadania opiekuńczo-wychowawcze, dydaktyczne, diagnostyczne, terapeutyczne charakterystyczne dla przedszkola i szkoły, poradni psychologiczno - pedagogicznych, placówki oświatowej oraz środowisko w jakim one działają;
3. zasady organizacji szkół lub placówek oświatowych, w tym podstawowe zadania, obszary działalności, procedury organizacyjne, podział kompetencji, planowanie pracy i system kontroli;
4. specyficzne dla placówki oświatowej codzienne działania zawodowe nauczyciela oraz jego warsztat pracy.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

1. wyciągać wnioski z obserwacji pracy grupy lub klasy, zachowań i aktywności dzieci
-

w czasie zajęć, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;

2. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich zdarzenia wychowawczo-opiekuńcze i edukacyjne zaobserwowane albo doświadczane w czasie praktyk zawodowych.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych oraz z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy;
2. praktycznego stosowania zasad bezpieczeństwa dzieci lub uczniów w placówce oświatowej.

2. Praktyka wychowawczo-dydaktyczna

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

1. codzienną rolę nauczyciela w organizowaniu środowiska wychowania i uczenia się dzieci lub uczniów oraz jego warsztat pracy;
2. kontekstowość, otwartość i zmienność codziennych działań wychowawczych i dydaktycznych nauczyciela.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

1. wykorzystać wiedzę pedagogiczną i przedmiotową do samodzielnego planowania i realizowania pracy wychowawczo-dydaktycznej w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej (w skali rocznej, tygodniowej i dziennej); projektowania i prowadzenia działań wychowawczo-dydaktycznych w przedszkolu i w szkole podstawowej;
2. poddać refleksji i ocenić skuteczność swoich działań edukacyjnych pod kątem realizacji celów wychowania i kształcenia oraz stosowanych metod i środków dydaktycznych, oceny efektów prowadzonych działań wychowawczych, stosować różne strategie pracy z dziećmi.

Praktyka ciągła

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

1. praktyczne zasady samodzielnego planowania i realizowania pracy wychowawczo – dydaktycznej w przedszkolu lub klasach I–III szkoły podstawowej.
-

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

1. stosować posiadaną wiedzę teoretyczną i przedmiotową do realizacji podjętych zadań opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych w czasie praktyki; planować i realizować działania wychowawczo-dydaktycznej w przedszkolu lub klasach I–III szkoły podstawowej, pod kierunkiem nauczyciela z odpowiednim doświadczeniem zawodowym;
2. poddawać refleksji i identyfikować spontaniczne zachowania dzieci lub uczniów jako sytuacje wychowawczo dydaktyczne i wykorzystywać je w czasie prowadzonych zajęć.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

1. rozwijania swojego przygotowania profesjonalnego we współpracy z nauczycielami i specjalistami.

3. Organizacja praktyk

Studenci Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM odbywają praktykę w wybranych szkołach i placówkach oświatowych, w ramach podpisanego z Uniwersytetem porozumienia. Każdy student, przed przystąpieniem do praktyki, otrzymuje dwa egzemplarze porozumienia, z których jeden pozostawia w przedszkolu/szkole, w której realizuje praktykę, a drugi oddaje do Biura Obsługi Studenta.

3.1. Obowiązki studenta

- Przed przystąpieniem do praktyki student zgłasza się do dyrektora placówki (szkoły, przedszkola), który kieruje studenta do wyznaczonego przez uczelnię nauczyciela. Na początku praktyki student ustala z nauczycielem (opiekunem na terenie placówki) terminy realizacji praktyk.
 - W trakcie odbywania praktyki student podlega służbowo dyrektorowi szkoły/przedszkola i nauczycielowi - opiekunowi praktyk.
-

- Studenta obowiązują ustalone w szkole/przedszkolu zasady porządku i dyscypliny pracy, zasady zachowania tajemnicy służbowej oraz ochrony i poufności danych w zakresie ustalonym przez placówkę.
- Student realizuje wszystkie zadania wynikające z regulaminu i programu szczegółowego.

Warunkiem uzyskania zaliczenia praktyki jest zrealizowanie zadań wynikających z regulaminu oraz dostarczenie pełnej dokumentacji praktyki opiekunowi z ramienia uczelni. Warunkiem odbycia obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych jest spełnienie przez studenta wymagań określonych w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, w szczególności poddanie się weryfikacji w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym oraz przedłożenie informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie określonych przestępstw, a w przypadku studentów będących cudzoziemcami albo zamieszkujących w ciągu ostatnich 20 lat w innych państwach niż RP również złożenie dodatkowych oświadczeń, a także informacji z rejestrów karnych innych państw wraz z tłumaczeniami przysięgłymi. Niespełnienie wymagań określonych ww. ustawą uniemożliwi odbycie obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych, a w konsekwencji ukończenie studiów.

3.2. Zadania nauczyciela - opiekuna z ramienia Uczelni

Ze strony Uczelni nadzór nad przebiegiem praktyki sprawuje opiekun praktyki powołany przez Dziekana spośród nauczycieli akademickich Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu.

Opiekun nauczyciel akademicki:

- przygotowuje regulamin praktyk, wyznacza zadania realizowane w trakcie praktyki;
 - nadzoruje terminowość wyjścia studentów na poszczególne etapy praktyk;
-

- przed rozpoczęciem praktyki nauczyciel akademicki omawia ze studentami zasady odbywania praktyki, analizując wszystkie zadania wynikające z regulaminu, oraz sposób ich dokumentowania;
- monitoruje przebieg praktyki, utrzymując kontakt ze studentami i nauczycielami w placówkach, w których odbywają się praktyki;
- w razie potrzeby udziela studentom konsultacji merytorycznych dotyczących realizacji zadań zawartych w programie praktyk;
- ustala termin oddania dokumentacji praktyk;
- po dokładnej analizie dokumentów ocenia i zalicza praktykę;
- po zapoznaniu się z dokumentacją praktyki i oceną wystawioną przez nauczycieli ze szkół/ przedszkoli ćwiczeń omawia ze studentami zrealizowaną praktykę.

3.3. Zadania nauczyciela z ramienia Szkoły/Przedszkola

Nauczyciel – opiekun z ramienia szkoły/przedszkola:

- przyjmuje studenta pod swą opiekę na podstawie pisemnego porozumienia;
 - jest bezpośrednim zwierzchnikiem studenta na terenie szkoły/przedszkola, w której odbywa się praktyka;
 - sprawuje funkcję mentora studenta w jego pierwszych doświadczeniach praktycznej nauki zawodu nauczyciela;
 - ustala ze studentem plan praktyk, uwzględniając zadania wynikające z programu praktyk oraz planu lekcji i pracy szkoły;
 - omawia zakres praw i obowiązków nauczyciela w szkole, zakres odpowiedzialności za ucznia;
 - umożliwia praktykantowi zapoznanie się z planem dydaktyczno-wychowawczym klasy, zasadami funkcjonowania szkoły, procedurami (w tym dotyczącymi nagłych wypadków i zasad poufności danych osobowych);
-

- umożliwia zapoznanie się praktykanta z dokumentacją szkoły (Statut Szkoły, System Oceniania Wewnątrzszkolnego, Przedmiotowy System Oceniania, Program wychowawczo - profilaktyczny, przepisy BHP, itp.);
- pomaga funkcjonować studentowi w przestrzeni szkoły, wprowadza w grono pedagogiczne, pomaga w kontakcie z nauczycielami oraz innymi pracownikami szkoły (psychologiem, pedagogiem szkolnym, higienistką, itd.);
- w miarę możliwości wprowadza praktykanta w różne wymiary życia szkoły (dyżury na przerwach, zajęcia pozalekcyjne, imprezy i uroczystości szkolne, udział w konferencjach metodycznych, kontakt z rodzicami uczniów i Samorządem Szkolnym);
- kieruje obserwacją sytuacji wychowawczych i dydaktycznych (zajęć prowadzonych przez nauczyciela i innych studentów), pomaga w dokumentowaniu zaobserwowanych zjawisk;
- udziela studentom nieodzownej pomocy merytorycznej w zakresie przygotowania scenariuszy zajęć, opracowania pomocy, prowadzenia zajęć, pisemnie zatwierdza wszystkie scenariusze zajęć (podpis na scenariuszu);
- omawia ze studentami wszystkie realizowane zajęcia, szczególnie prowadzone przez studenta, dając informację zwrotną o poprawności merytorycznej i metodycznej;
- dokonuje oceny realizowanych zadań (szczególnie prowadzonych zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych) wystawiając na scenariuszu pisemną ocenę.

4. Struktura praktyki zawodowej:

Praktyki zawodowe odbywają się w przedszkolach, szkołach podstawowych oraz poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Łączny czas trwania praktyki wynosi - **300 godzin** – 10 punktów ECTS

Praktyki zawodowe są realizowane jako:

1. śródroczne;
2. ciągłe.

Praktyki śródroczne są realizowane jako osobne zajęcia prowadzone przez nauczycieli akademickich oraz inne osoby będące nauczycielami przedszkoli lub szkół, z którymi uczelnia zawarła umowy. Realizacja praktyk śródrocznych pozostaje w ścisłej korelacji z zajęciami teoretycznymi oraz metodycznymi.

Praktyki śródroczne:

Semestr IV - 30 godzin – praktyka ogólnopedagogiczna

Semestr: V, VI, VII, VIII - po 30 godzin – praktyka wychowawczo – dydaktyczna (łącznie 120 godzin)

Semestr IX - 30 godzin – praktyka zawodowa arteterapeutyczna

Praktyki ciągłe:

Po VI i po VIII semestrze po 60 godzin (4 tygodnie): – praktyka wychowawczo – dydaktyczna (łącznie 120 godzin)

5. Dokumentacja praktyk

- regulamin praktyk,
- porozumienie w sprawie odbycia praktyk w dwóch egzemplarzach: dla szkoły i BOS WPA (jako potwierdzenie odbycia praktyki),
- deklaracja ubezpieczenia,
- dziennik praktyk, w którym praktykant opisuje wszystkie realizowane zadania; opiekun potwierdza w dzienniku praktyk daty rozpoczęcia i zakończenia praktyk;
- karta zadań Studenta;
- opinia o pracy Studenta;
- samoocena;
- wypracowane materiały.

6. Realizacja praktyk

Praktyka ogólnopedagogiczna

W ramach praktyki ogólnopedagogicznej student powinien:

a) poznać dokumentację szkoły i nauczyciela (plany pracy dydaktyczno-wychowawczej, statut szkoły; arkusze ocen, teczki uczniów, protokoły z zebrań z rodzicami i rady

pedagogicznej, dziennik lekcyjny, dzienniki zajęć wyrównawczych oraz rewalidacyjnych itp.);

b) prowadzić obserwację zajęć w zakresie następujących dziedzin:

- praca wychowawcza szkoły/przedszkola;
- działalność organizacji uczniowskich (np. samorząd szkolny, organizacja harcerska i in.);
- działalność opiekuńcza (praca pedagoga szkolnego, psychologa, zajęcia w świetlicy itp.);
- praca z uczniami o indywidualnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych wynikających z niepełnosprawności, niedostosowania społecznego, szczególnych uzdolnień, zaburzeń komunikacji językowej, niepowodzeń edukacyjnych i in.;

c) samodzielnie przygotować i przeprowadzić zajęcia o charakterze wychowawczym;

d) wykorzystując wielorakie metody zbierania materiałów (wywiad narracyjny, obserwacja uczestnicząca, analiza dokumentów, sondaż diagnostyczny), przy współpracy nauczyciela prowadzącego zajęcia, przygotować charakterystykę klasy dotyczącą zobrazowania zjawisk klasowych (np. relacje, konflikty, trudności wychowawcze, itd.) oraz opracować studium przypadku;

e) przeprowadzić wywiady z dyrektorem szkoły, pedagogiem szkolnym, wychowawcą klasy w celu zebrania informacji o szkole, uczniach, pracownikach, środowisku, działaniach, trudnościach..... (a na ich podstawie opracować charakterystykę szkoły i wnioski końcowe).

Praktyki wychowawczo - dydaktyczne

W ramach praktyk wychowawczo - dydaktycznych student powinien:

a) zapoznać się z planem pracy nauczyciela; podręcznikami, materiałami dydaktycznymi (w formie tradycyjnej i on-line);

b) przeprowadzić, wyznaczoną szczegółowymi instrukcjami przeznaczonymi na każdy etap praktyk, liczbę obserwacji zajęć dydaktycznych; należy tu zaliczyć również udział w

zajęciach pozalekcyjnych, np. koła zainteresowań, konkursy, np. recytatorskie, piosenki, teatralne, itp. (student sporządza opisy i analizy metodyczne z zajęć obserwowanych);

c) przygotować (tj. opracować scenariusz, skonsultować go z opiekunem praktyk) i przeprowadzić wyznaczoną liczbę zajęć edukacyjnych w przedszkolu i szkole w klasach I – III (student realizuje lekcje zaplanowane przez nauczyciela w jego planie dydaktycznym; należy jednak pozostawić praktykantowi swobodę w zakresie sformułowania tematu oraz organizacji toku lekcji i wyboru metod);

d) poświęcić określoną liczbę godzin – wskazaną w instrukcji szczegółowej - na planowanie i omawianie zajęć prowadzonych przez siebie i innych (nauczyciela, studentów); przygotowanie materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych;

e) przeprowadzać analizę i interpretację zaobserwowanych zdarzeń, doświadczeń; konsultować bieżące problemy uczniów; poszukiwać rozwiązań trudnych sytuacji ucznia; omawiać zajęcia obserwowane i prowadzone;

f) opracować, we współpracy z nauczycielem wychowawcą, indywidualne miesięczne plany pracy z uczniem zdolnym oraz z uczniem o specyficznych trudnościach w uczeniu się (dysleksja, dysgrafia, dysortografia);

g) włączyć się w przygotowanie organizowanych na terenie placówki imprez i przedsięwzięć kulturalnych;

h) przeprowadzić i opracować ćwiczenie badawcze na temat i w zakresie ustalonym z prowadzącym zajęcia z metodyki nauczania.

Praktyka zawodowa arteterapeutyczna

Celem praktyki specjalnościowej jest doskonalenie przez studentów umiejętności diagnozowania sytuacji dziecka/ucznia oraz prowadzenia zajęć wspomagających, kompensujących i terapeutycznych z wykorzystaniem arteterapii/ terapii przez sztukę. Głównie, chodzi o doskonalenie umiejętności wykorzystania tego rodzaju zajęć, jako narzędzia neutralizacji przeszkód w rozwoju dziecka lub dostarczania wsparcia w sytuacjach pojawiających się trudności rozwojowych, edukacyjnych, adaptacyjnych, społecznych, itp., a

także - w sytuacjach kryzysu – realizowania zajęć terapeutycznych. Do zadań studenta należy:

- 1) zapoznać się z potrzebami i planami szkoły/przedszkola/placówki w zakresie działań korekcyjno-kompensacyjnych;
- 2) wziąć aktywny udział w różnych innych organizowanych przez szkołę/placówkę zajęciach o charakterze wspierającym, wspomagającym, terapeutycznym;
- 3) aktywnie prowadzić obserwację zajęć;
- 4) przeprowadzić samodzielne zajęcia o charakterze arteterapeutycznym.

7. Warunki zaliczenia praktyki

1. Warunkiem zaliczenia praktyki jest obecność, aktywność, prowadzenie dziennika praktyk oraz opinia wystawiona przez nauczyciela-opiekuna potwierdzona oceną.
2. Wywiązanie się studenta z zaplanowanych zadań ujętych w programie praktyk (szczegółowej instrukcji) oraz przedłożenie stosownych, potwierdzających realizację praktyki dokumentów.
3. Zaliczenia praktyki dokonuje opiekun praktyki na podstawie kompletnej dokumentacji dostarczonej przez Studenta. Ocena jest sumaryczną oceną wystawionej przez nauczyciela - opiekuna z instytucji oraz nauczyciela akademickiego.
4. Formalnym wyrazem zaliczenia praktyki jest wpis do systemu USOS z oceną, dokonany przez opiekuna praktyki.

7.1. Dokumentacja praktyk ogólnopedagogicznych

1. Dziennik praktyk, w którym Student odnotowuje wszystkie aktywności i zadania wymienione w Regulaminie. Dziennik powinien być podpisany przez opiekuna z ramienia szkoły i dyrektora oraz opieczętowny pieczętą placówki.
 2. Karta zadań Studenta, podpisana przez opiekunów i podstemplowana pieczętami instytucji.
-

3. Wypracowane materiały:

- a. Najważniejsze informacje o placówce i obowiązującej dokumentacji; przedstawienie charakterystyki szkoły i wniosków końcowych na podstawie zebranego materiału badawczego - opracowanie wywiadów;
- b. Opis i analiza sytuacji trudnych wychowawczo;
- c. Charakterystyka społeczności klasy z uwzględnieniem zaobserwowanych problemów wychowawczych, społecznych (socjalnych) i klimatu klasy; charakterystyka komunikacji w grupie;
- d. Charakterystyka wybranego ucznia;
- e. Materiały do realizacji zajęć o charakterze wychowawczym.

Materiał pomocniczy do pracy własnej:

ARKUSZE WYWIADÓW, w których należy uwzględnić następujące zagadnienia:

Spotkanie z dyrektorem szkoły i zebranie informacji na temat: szkoła jako instytucja - zadania szkoły podstawowej, organizacja i plan pracy; analiza programów nauczania, problematyka Rad Pedagogicznych; promowanie placówki; charakterystykę bazy placówki; uczniowie szkoły - problemy związane z wypełnianiem obowiązku szkolnego; losy absolwentów szkoły; problemy wychowawcze pojawiające się w szkole; współpraca szkoły z domem rodzinnym; nauczycieli - kwalifikacje i kompetencje nauczycieli; możliwości awansu i doskonalenia zawodowego; ocena pracy nauczyciela oraz zasady sprawowania nadzoru pedagogicznego.

Spotkanie z pedagogiem szkolnym i zebranie informacji na temat: specyfiki pracy, najczęściej spotykanych problemów i sposobów ich rozwiązywania, innowacji metodycznych realizowanych na terenie szkoły, prowadzenia działań diagnostycznych i terapeutycznych, pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Spotkanie z wychowawcą klasy/ nauczycielem przedmiotu i zebranie informacji na temat: zakresu zadań i obowiązków wychowawcy, najczęściej pojawiających się problemów wychowawczych i sposobu ich rozwiązywania, sposobu przeprowadzania wywiadówek i spotkań z rodzicami, sposobu klasyfikowania i promowania uczniów, dokumentowania pracy wychowawczej; planowania pracy dydaktycznej i jej dokumentowania, stosowanych form, metod pracy dydaktycznej, trudności na płaszczyźnie nauczania, stosowanych rozwiązań twórczych, innowacyjnych, skuteczności i wyników nauczania.

UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu
